
LBRIS

Robert Radu Hervian

We know
books

TRISTEȚEA , TANCURILOR

LITERA

București

CUPRINS

PRIMA PARTE

Capitolul 1	11
Capitolul 2	40
Capitolul 3	65
Capitolul 4	97
Capitolul 5	129
Capitolul 6	158
Capitolul 7	193
Capitolul 8	219
Capitolul 9	257
Capitolul 10	301

PARTEA A DOUA

Capitolul 1	353
Capitolul 2	373
Capitolul 3	420
Capitolul 4	450
Capitolul 5	485
Capitolul 6	516
Capitolul 7	553
Capitolul 8	597
Capitolul 9	623
Capitolul 10	650
Capitolul 11	680
Capitolul 12	709
Capitolul 13	738
Epilog	755

*Viața noastră este o călătorie, de la naștere la moarte.
Peisajul se schimbă, personajele se schimbă, nevoile noastre
se schimbă, însă trenul își continuă drumul.
Viața este un tren și nu o stație de tren.*

PAULO COELHO

Trenul accelerat aluneca în gară obosit și cenușiu, cu locomotiva Diesel murdară de parcă ar fi funcționat cu cărbuni. Troleul părea bătut de vânturi, înclinat nefiresc spre dreapta, precum corpul unui violonist ambulat din alte vremuri. Locomotiva de un verde palid, mândria industriei transporturilor, victoria socialismului, înlocuise numai de câțiva ani celebrele suflătoare de abur numite „Reșița“ sau „Pacific“.

Trenul se formase la Brașov cu două ore mai devreme și se târa acum în gara Ploiești, ostenit parcă de trecerea munților și de inundațiile create după ploile recente prin care trecuse la Timiș. Îi încetiniseră statutul de „accelerat“ cauzând întâzieri pe parcurs, observații din partea echipajului de control de la București și înjurături în rândurile călătorilor.

Din fericire, Ploiești era ultimul stop. De aici, calea ferată era descătușată, opririle neprevăzute puteau fi numai accidentale, șinele erau solide și drepte, vremea acceptabilă în această primăvară timpurie, iar amperii îndestulători în apropierea capitalei. Cei 56 de kilometri până la gara București Nord se parcurgeau de obicei în zguduiele și zgomot de cale ferată, dar luau mai puțin de o oră.

Nu-i plăceau întârzierile. Nu-i plăceau variațiile când era vorba de „ordine și disciplină“ în nicio împrejurare, în viața profesională sau în cea personală. Azi însă întârzierea o afecta în mod special. Transpirase de nervi și agitație. Întârzierea trenului putea ruina planurile și așteptările ei la care visase de-a lungul întregii zile.

El îi telefonase acasă, în zori. Îi propusese să-l întâlnească pe la prânz, la locul obișnuit. Auzind că ea pleca la Brașov, vocea i se schimbase. Devenise nervos și scurtase convorbirea. Nu se așteptase și părea vădit nemulțumit de întorsătura lucrurilor. Nici lui nu-i plăceau deviațiile.

Cu un suspin, suspinul ei obișnuit ori de câte ori era pusă în fața unei situații „contre cœur“, continuă să-și aranjeze geanta de voiaj. Când telefonul sună din nou, pentru o secundă fu tentată să-l lase să sune. Dar asta ar fi însemnat un sunet repetat și prelungit, care ar fi putut s-o trezească pe bătrâna sa mamă în camera vecină. Mama ieșise din spital cu numai două zile înainte, după o operație de femur. Suferea încă dureri mari, adormea greu și dormea târziu.

Ridică, așadar, receptorul, care în grabă îi scăpă din mână. Când se aplecă să-l ia, i se strâmbă ciorapul tras cu grijă. Încercă să-l îndrepte cu cealaltă mână. Îi răspunse în această poziție neverosimilă.

– Dă-mi un telefon când pleci din Brașov și spune-mi cu ce tren vii. Coboară la Ploiești. Te aștept pe peron. Mergem cu mașina spre București.

Nu se văzuseră de trei săptămâni. Relația dintre ei nu era nouă. Asemenea întârzieri nu erau neobișnuite. Oricum, întâlnirile erau sporadice, în funcție de timpul pe care-l avea el atunci când îl avea el, când dispunea el.

– Bine, te sun. Acum trebuie să plec la gară. Trenul pleacă în mai puțin de o oră. Pa, pa!

Pentru o clipă îi trecu prin cap că el ar fi putut să se ofere să o conducă la gară. La urma urmei, el își făcea programul

mai mult sau mai puțin după bunul plac. Călătoria ei spre gară ar fi durat cu o jumătate de oră mai puțin, evitând îngheșuiala de dimineață din autobuzele publice. Încă un suspin.

Voia să-l vadă, simțea nevoia să fie strânsă în brațe de un bărbat. Nu era ușor. Nu, nu putea să-l refuze, prefera umilința. În plus, îl cunoștea deja. Îl scuza când dispărea câte o săptămână sau două, îl scuza că nu ieșea cu ea niciodată în societate, că n-o invita la un restaurant, la o cafea sau la un coniac. Accepta faptul că n-o prezenta prietenilor lui, că nu-i aducea niciodată o atenție, cât de mică, cu prilejul sporadicelor lor întâlniri.

De altfel, întâlnirile lor se petreceau numai în pat. Partea socială a relației avea loc în drum spre, sau venind de la... un pat.

El nu se scuza. Spunea doar: „poziția mea nu-mi permite, ar fi periculos“ sau „ar fi periculos și pentru tine dacă s-ar afla“. Iar ea trebuia să fie de acord.

O parte din ea suferea totuși. De-a lungul întregii perioade de când se întâlneau „clandestin“ pentru două-trei ore de amor, ea nu încetase să spere într-o relație mai trainică, sau măcar la lumina zilei. De ce se temeau? Soția lui murise în urmă cu șase ani, iar ea divorțase de câteva luni. Un divorț urât.

Era, la urma urmelor, „o legătură“. Nimic reprobabil între doi adulți fără obligații.

El însă prefera clandestinitatea, deși ea s-ar fi simțit mai bine în normalitate.

Până și această întâlnire ad-hoc la gara din Ploiești fusese programată în același spirit. Probabil că el ar fi renunțat. Se întâmpla însă ca în seara aceea să fie liber apartamentul fostei lui soacre. Bătrâna plecase undeva în provincie. Prilejul trebuia folosit, trebuia să profite de ocazie. Nu voia să renunțe la cele două ore de amor. Pe de altă parte, Gara de Nord nu era o opțiune. Puteau fi văzuți. O imprudență care

trebuia evitată. Într-o gară te poți întâlni cu cine nu te aștepți. Ori, deviza lui era: fără imprudențe.

Ea înțelesese și acceptase propunerea lui fără rezerve. Avea să se lipească de el pe drumul spre București. Îi plăcea să stea alături de el în mașină. Uneori, în lipsa unui loc unde se puteau întinde, se întâmplase ca întâlnirile lor să se rezume la doar atât: o plimbare cu mașina. În aceste cazuri, căldura și uruitul în surdină al motorului creau o atmosferă intimă, o apropiere și o intimitate simplă la care ea râvnea de multe ori.

El montase un casetofon, „comandă specială, din pachet“, sub bordul Daciei. Sunetele muzicii la modă, ABBA, Bee Gees, Johnny Holliday, Julio Iglesias, sunau în surdină în timp ce ei, strânși unul într-altul, vorbeau sau tăceau. El răsucea volanul cu o singură mână, iar ea fredona în ton, cuibărindu-și capul la pieptul lui. Uneori, se opreau pe marginea șoselei, lângă aeroportul Băneasa și priveau îndelung spre pista de aterizare, de cele mai multe ori pustie. Simțeau o satisfacție deosebită când se întâmpla să vadă câte un avion aterizând sau decolând.

Gara din Ploiești, pe o stradă cu numele năstrușnic de „Domnișori“, era o clădire impunătoare. Fusese construită în 1919 și făcea parte din Lista Monumentelor Istorice. Era o combinație care îmbina, fără prea multe pretenții, stilul german baroc și cel național românesc. Două ferestre de formă ogivală, aflate de o parte și de alta a unei intrări monumentale în formă de potcoavă, completau cele două turnuri ieșite în relief din clădirea principală. Două acoperișuri în stil românesc păreau o pălărie pe creștetul turnului principal. Întreaga clădire semăna cu un castel construit din cuburi necolorate. Un turist ce călătorise prin Gasconia își putea imagina Gara din Ploiești ca pe castelul lui D'Artagnan de la Lupiac. Trebuie să recunoaștem că un asemenea turist cu greu s-ar fi nimerit în gară la Ploiești.

Unii spuneau că impozanta clădire fusese cândva albă la culoare și căpătase această nuanță tristă de gri murdar datorită împrôscării îndelungate cu aburii și fumul umede ce izvorau din pântecele locomotivelor de altădată. Clădirea își merita fără îndoială locul pe lista monumentelor istorice, chiar dacă făcea notă discordantă cu celelalte case de pe strada Domnișori.

Cineva s-ar fi putut întreba de ce era necesară o asemenea clădire. Orașul Ploiești nu era o destinație importantă. Iar personalul care servea gara era destul de redus. Buna circulație a trenurilor într-o urbe din provincia românească a anului 1919 nu era prea greu de asigurat.

Gara fusese construită înainte de începuturile exploatării petrolului și gazelor ce captivase și atrăsese investitorii autohtoni și străini de mai târziu. Cu toate acestea, edificiul se potrivea privirilor membrilor casei regale și oaspeților acesteia, fiind prima stație majoră pe traseul ce ducea spre Sinaia – reședința suveranului.

În plus, Caragiale o făcuse celebră în scrierile sale.

Nu mai puțin monumentală era și pancarta uriașă de la capătul peronului, spre care se îndreptau automat privirile pasagerilor care soseau sau plecau din gara Ploiești.

Pe ea se puteau citi în litere de o șchioapă, scrise cu cretă roșie sau albă după cum era cazul, „Sosiri și Întârzieri“, astăzi 21 Aprilie 19... Tabla aceasta rezistase vremurilor. Ea constituia mândria ploieștenilor până în zilele noastre.

Dimineața, când plecase din București, soarele strălucea pe cerul de aprilie. La Brașov se anunțase de asemenea vreme frumoasă. Se îmbrăcase cu un taior bleumarin de gabardină peste o bluză roșie de satin, cu guler rășfrânt. La gât îi atârna un lanț subțire de aur de care era agățată o piatră simplă de ametist, piatra ei preferată. Purta niște ochelari de soare cu ramele rotunde, prea largi pentru fața ei mică din care aco-pereau o bună parte. Tocurile înalte ale pantofilor, dintr-o

piele fină de aceeași culoare cu taiorul, confecționați de comandă la un vechi meșter din București, făceau ca făptura ei mică să pară mai înaltă și îi adăugau în eleganță.

Odată ce trenul se opri pe peron, își aranjă fusta, își șterse transpirația de pe frunte și-și potrivi ochelarii. Puse geanta de voiaj pe umăr și, sprijinindu-se cu aceeași mână de bara vagonului, coborî cu grijă din tren, fără să se atingă de nimic. Treapta de jos se dovedi prea înaltă pentru ea și unul din genunchi se clătină puțin în momentul când pantoful atinse pavajul. Apoi începu să pășească nesigur pe caldarâmul peronului construit dintr-un fel de mozaic galben șters, cu mici dale pătrate. Multe dintre ele lipseau. Peronul nu fusese îngrijit de mulți ani. Tocul îi intră într-unul dintre spațiile goale, doar la câțiva pași de scara trenului. Glezna i se întoarse, tocul se rupse și o durere crâncenă îi tăie răsufarea.

Se aplecă să-și vadă de aproape entorsa, dar în aceeași clipă îl zări pe el apropiindu-se în pas lejer, cu o figură îngrijorată. Reuși să se ridice în grabă și să-și netezească tot în grabă ciorapul răsucit. Când el se apropie destul, o găsi dreaptă, abordând un zâmbet puțin chinuit. Ochelarii de soare cu rama largă, pe care-i potrivise cu grijă în tren, alunecaseră strâmb pe nas. În prima clipă, lui îi fusese greu să-și stăpânească un zâmbet amuzat. Se redresase însă imediat. Începutul de zâmbet fusese curmat, lăsând loc unei priviri ce se voia îngrijorată.

– Ce ai pățit, n-ai văzut groapa?

– Ba da, dar a fost prea târziu.

– Te doare tare?

– Nu cine știe ce, răspunse ea înghițind în sec, încercând discret să-și șteargă o lacrimă strecurată pe sub ochelari.

N-o luase în brațe și ea dădu vina pe veșnica prudență; chiar și aici, departe de București, în această gară cenușie, la o oră când un tren plecase și altul nu venise încă. O gară pustie și tristă, în care gestul de îmbrățișare atât de comun

pe peroanele de cale ferată ar fi fost cât se poate de natural. Nu știa dacă să-i admire prudența sau să-i chestioneze instinctul, ba chiar, ei bine, sentimentele.

– Ți-e foame, vrei să mâncăm ceva? Este un restaurant pe aici, pe aproape, la Hotelul Central.

– Nu mi-e foame, dar aș avea nevoie de o compresă. Să mergem.

Îl luă de braț. Nu era o apropiere drăgăstoasă, nici măcar una prietenoasă. Se sprijinea pur și simplu, încercând să-și protejeze glezna cu fiecare pas.

Dacia lui neagră strălucea la bordura trotuarului de pe o stradă alăturată. Tot prudența îl determinase să parcheze puțin mai departe de gară și nu chiar în spatele ei.

Strălucirea automobilului național era în discordanță cu alte vehicule parcate în apropiere, ponosite, stropite de noroi sau rablagite de timp. Era acea strălucire a automobilelor cu număr special, aparținând de obicei unei elite din cadrul populației capitalei. Ar fi putut să-și aleagă orice culoare, dar „șefului“ îi plăceau cu precădere automobilele negre. Era o încercare de a imita ceea ce văzuse în vizitele la nivel înalt făcute în America și Europa.

Celor de rangul mai înalt li se atribuiau Mercedesuri negre. Cei la nivelul lui își cumpărau din bani proprii Dacii negre. În felul acesta, reușeau să fie pe placul șefului suprem, etalându-și în același timp, în mod public, patriotismul. Investeau propriii lor bani cumpărând automobilul românesc și nu ceva de import.

Când au ajuns la „Central“, acea clădire neoclasică ce făcea notă discordantă cu arhitectura stil comunist din centrul orașului, constatară că restaurantul era închis.

Ea șchiopăta și mai rău pe drumul de la mașină până la hotel și înapoi. Dezamăgiți, el mai mult decât ea, porniră din nou în căutarea altui restaurant.

– Mai este unul pe aproape. Pitoresc. E poate chiar mai bine așa, îl știi demult, pe vremuri cântau și lăutarii acolo.

Uitase că ea avea nevoie de o compresă și poate de un fotoliu, mai curând decât de „pitoresc“.

– Se numea „Pisica Albă“, după cartierul cu același nume. Sper că mai e deschis la ora asta.

Pe vremuri mergeam acolo cu băieții de la Politehnică, după „o băută“ la Valea Călugărească. Simțeam nevoia de o ciorbă de potroace, ca să nu ne împleticim pe drum până acasă.

Ei i se păru ciudat când el pomeni de „o băută“. Nu obișnuia să bea niciodată.

– Sper să rezist. Mă doare din ce în ce mai tare glezna.

El frână. Trase pe dreapta sub un nuc înfoiat și grandios ale cărui frunze apăruseră deja. Scoase cheia din contact și se întoarse spre ea. Se aplecă și apucându-i cu stângăcie glezna, începu s-o maseze. Nu era prea delicat, dar masajul îi făcu bine. Pantoful rămăsese pe podeaua mașinii, căzut trist pe o parte. Își pierduse toată eleganța, ca o pasăre răpusă.

Se întoarse spre el, spre a-i înlesni mișcările care deveneau din ce în ce mai apăsate. Îl privi bănuitor.

– Sper că n-ai de gând... Nu aici, în mașină, la lumina zilei.

El se uită fără prea mare curiozitate pe geam. Alte mașini treceau pe lângă ei cu viteză redusă.

Mormăi cu o voce puțin împleticită:

– Privește mașinile care trec pe lângă noi. Poți vedea ce se petrece la nivelul de sub fereastră? După cum tu nu vezi nimic în mașinile lor, tot așa nici ei nu văd în mașina noastră. Îți garantez.

Ura expresia asta „Îți garantez“. Compatrioții ei o foloseau adesea, cu o încredere bizantină care de obicei se dovedea neîntemeiată.

Îi ascultă totuși sfatul și căzu de acord cu el. Oricum, când vorbea ca acum, ușor răgușit și împleticit, era de prisos să-l contrazică. Nu exista decât o singură cale...

Începuse s-o maseze cu o singură mână, în timp ce cu cealaltă se deschidea la curea. Ea îi îndepărtă mâna de pe gleznă, se întoarse în scaun și i-o puse înapoi pe volan. Își ridică picioarele îndoite pe bancheta capitonată de piele, întorcându-se pe o parte. Își sprijini la început capul pe coapsa lui. Volanul îi presa creștetul capului, glezna o durea și mai tare. Încercă să-și izgonească din minte orice alt gând. Apoi închise ochii.

El căută levierul de sub scaun și îl trase înapoi cu un scârțâit scurt. Cel puțin nu se mai afla sub apăsarea rigidă a volanului.

La bordul unui avion aparținând societății Trans World Airlines, David, instalat într-un scaun incomod, încercă să ațipească. Gândurile îl învăluiră, ca de obicei când zbura peste Atlantic. Nici măcar să ațipească nu putea.

Cu ochii închiși și creierul sfredelind îngrijorat în beznă, avu pe neașteptate senzația că șenilele unui tanc rulează cu un zgomot asurzitor în direcția lui. Apoi, îi simți greutatea metalică de nemăsurat traversându-i pieptul. Simți cum tancul se transformase într-un fel de Wotan, regele furiei și al nebuniei. După Young, el reprezenta aspectele umane instinctuale și inconștiente. Tancuri, Wotan, Wagner...

Brusc, i se păru că aude vocea ei șoptind:

– De ce suferi? Doar tu ai plecat, nu eu. Tancul este conștiința ta, nu faptele mele.

– Trebuia să mă aștepți. Aș fi revenit.

– Tu nu vezi că ești caraghios? Că vorbești numai prostii?

Vocea era sacadată, cu accentul pe ultima silabă în partea a doua a întrebării. Totuși, șoapta ei era clară, cu tot zgomotul șenilelor.

O văzu pe stewardesă întinzându-i un pahar cu o băutură incoloră în care plutea o felie de lămâie. Se gândi o clipă. Lămâia este fructul cu cea mai accentuată personalitate. Spre deosebire de el, care se simțea doar copleșit și lipsit de orice personalitate.

Norii se risipiseră și apăruse un soare timid, ușor aplecat spre Câmpina. El rulă în jos geamul puțin aburit. Apoi deschise portiera și se dădu jos din mașină. Își îndreptă sumar ținuta adresându-i-se prin fereastra deschisă:

– Dau un telefon la „Pisica Albă”, îl sun pe Ciuceanu ca să ne aștepte.

Se îndreptă apoi spre un telefon public atârnat pe un stâlp din apropiere. Ea îl auzi vorbind cu o voce scăzută. Nu înțelegea nimic din convorbire, dar cum fața lui era de nepătruns, nu încercă să deslușească ce spunea. Nici nu era prea interesată. Se simțea bine și liniștită. Efectul sexului, chiar și unilateral, îi făcuse bine. Emoția cu care coborâse din tren se aplanase. Se uită spre el cu oarecare recunoștință.

Era elegant în comparație cu trecătorii locali. Purta acel costum croit într-un anumit stil, stilul comun în acea vreme al bărbaților din Europa de Est. Normele eleganței erau cumva standardizate între țările din Pactul de la Varșovia. Diferit era doar materialul, pe care cei privilegiați erau capabili să-l procure uneori din Vest. Croitorul însă de cele mai multe ori reușea, fără voia lui, să se încadreze în acea modă. Reverele arătau la fel, lungimea și lățimea hainei ieșea totdeauna ușor nepotrivită corpului. Nodul la cravată era și el comun, indiferent de cine-l făcea, fie bărbatul necăsătorit, fie soția când soțul nu se pricepea. Succesul consta în perfecțiunea unui triunghi isoscel, cu unghiurile exact de 45 de grade.

Dacă stofa costumului nu era din import sau „din pachet”, ea se boțea ușor și eleganța, atât cât era, dispărea; persoana dădea impresia permanentă de oboseală și transpirație. Pantofii erau de proastă calitate, deformați, cu vârfurile ridicate neverosimil în sus, prăfuiți de mersul pe caldarâm. Trotuarul, acolo unde exista, era în permanență prăfuit datorită invariabilei prezențe a porțiunilor nepavate, niciodată aflate prea depărtate.